

عارىشكەر مەن جالغانىمدا سويلەسكەن كىشكەنئاي بويچەتگەننىڭ ”جارسىمدى دەسى“ بار

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتنىڭ ئىشلىشىسى لىيۇ يىچېڭ

9 - ايدىڭ 2 - كۇنى. ەسك اشلا سالسىدەن بۇلتۇز يلىار جاڭ حىنىڭ قۇشامغا اتىلىپ كىردى. ”اجەڭ كەشە سەنىڭ عارىشكەرمەن جالغانىمدا سويلەسكەن بەينە ەكراندى قايتا - قايتا كوردى، مەنىڭ كىشكەنئاي سۇلۇ قىزم، جارايسىڭ“. بۇلتۇزدى قۇشاقئاپ تۇرۇپ باسنان سىياعان جاڭ حىنىڭ كوزىنەن شاتتىق كۇلكىسى ەستى. 9 - ايدىڭ 1 - كۇنى ئۇرۇمچى قالالىق 16 - ورتا مەكتەپتىڭ وقۇشىسى بۇلتۇز ورتالىق تە- لەۋىزبايسىنىڭ تىكە تاراتۋ ۋىيىندە جالغانىم ارقىلى شىنجۇ 12 - ئومىرلى الەم كەمەسىندەگى عارىش- كەرمەن سويلەستى.

”بالاقايمىم جارايسىڭ، اشىق - جارقىن، ەرەكشە وجەت ەكەننىڭ“. ەكەۋى وتىرا بەرە جاڭ حى بۇلتۇزدىڭ عارىشكەرەمەن بەينە ەكراندا سويلەسكەن كەسكىننى تاغى كوردى. ول اسەرلە- نىپ بۇلتۇزدىڭ قولىن ۇستاپ تۇرۇپ تولقىپ كەتتى.

يۇلتۇز يىيىل 13 جاستا، 85 جاستاغى جالغىز باستى جاڭ حى قارىانىڭ كورشىسى. وتكەن 3 جىلدا وسى قارت پەن بالا ”جارسىمدى دوستارعا“ اينالىپ، ئوزارا كۈمەكتەسىپ، بىرنەن - ئېرى ۇيرەنىپ، تالاي رەتكى ارالاشۇ، شىتەسۇ، توغىسۇ بارىسىندا سۇيسپەد- شىلىكتەرى ارتا ئۇتۇستى.

مەيىرلى كىشكەنئاي بويچەتكەن جالغىز باستى قارىانىڭ تۇرمىسىمەن قاۋىشتى

جاڭ حى دىر - دۇماندى جاقىترا بەرمەيد- تىن، جالغىز تۇرۇعا كوندىگىپ قالغان بولاتىن. 2018 - جىلعا كەلگەندە نىنتالى دا بەلسەندى بۇلتۇز ونىڭ تۇرمىسىمەن قاۋىشتى.

سول كۇنى كۇشىپ كەلگەلى كوپ بولماعان بۇلتۇز شاشى كۇمىستەي اعارعان جاڭ حىنىڭ قوقىر - قوقسىق كوتەرىپ ەسىكتەن شىعىپ كەلە جاتقانىن كورەدى دە، بەلسەنە الدىنا جۇگىرىپ بارىپ ”قولىنا جارماسىپ“: اجەي، مەن توگە سالايىن، مەن قارسى ۋيدە تۇرامىن، مۇنان كەيىن نارسە ساتىپ الماق بولساڭىز ماعان ايتدە- ئىزز، مەنىڭ اياعىم جەڭل - عوي“، - دەيدى.

”مەن جالغىز تۇرامىن، بالالارىم ادەتتە اپتا سوغىندا كەلىپ ماعان سەرىك بولادى. جايشىلىقتا كورشىلەرمەن دە كوپ ارالاسا بەرمەيىمەن، سوزد دىقتان مىنا بالاقاي جۇگىرىپ كەلىپ ماعان توسىن وسلاي دەگەندە، جۇرەگىم جىلىپ سالا بەردى“، - دەدى جاڭ حى.

سول كۇنىنەن باستاپ جاڭ حىنىڭ ەسلىك الدىنان كىشكەنئاي بويچەتكەن السىتامائىتىن بولدى.

”ەسلىك اشلىسا بولدى، ول جۇگىرىپ كەلىپ مەنىمەن اڭگىمەلەسەدى. بۇل بالانىڭ مىنەزى اشىق، ەرەكشە سۇيىكەمدى، ۇنەمى

مەنىڭ ئۇي جۇمىستارىن سىتەۋىمە كۈمەكتەسەدى، ادەتتە، ۇيلەرى ئامەدى تاعام جاساعاندا ماعان دا اكەلىپ بەرەدى“، - دەدى جاڭ حى، بۇلتۇزدىڭ نىتا- لى دا بەلسەندى ارەكەتتى بىرتىدەپ ونى باۋرايدى، اسەرلىنىدەرەدى، ”ول ماعان كۆپتەگەن كوڭلىد- لىك الا كەلدى، مەن دە ۇنەمى ۇل - قىزدارىما بۇل بالانىڭ خىكاياسىن ايتىپ بەرمەن“.

بىلىتىر جاڭغا تىپتىى ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىنۇ نىدەتى تۇلىغان كەزدە، بۇلتۇزدىڭ شەشە- شى مەن اعاسى ەرىكتى بولدى، جاسى كىشى بول- ەاندىقتان ول تاڭداۋدان وتپەي قالدى. ”ئىراق ول جاڭ اجەسىن ەسىنەن شىعارمادى، ار كۇنى ۇيچاتتا كەلتە حات جولداپ قارىادان ەسى كەم ەكەنىن سۇراپ، شەشەسى مەن اعاسىنا قارىياعا تۇرمىستىق بۇيىمدار اپارغىزىپ تۇردى“، - دەدى بۇلتۇزدىڭ اكەسى يىلىار بىرايىم.

سەن ماعان قول نەلەفون سىتەتۇدى ۇيرەت، مەن ساغان بەيجيڭ نەاترىن ۇيرەنەيىن

”بالاقاي، بۇل ۋاكىسىنا قويغىزۇ يىنفورماتىسا- سن سۇرەت تەتىپ قىىپ الماقشى دەدىم، قايتىپ سىستەيىمىن؟“. جاڭ حىنىڭ ۇيچاتئاعى ئسوزىن ەستىگەنىن كەيىن، بۇلتۇز ساندىللىن اياعىنا سۇعا سالىپ جاڭ حىنىڭ ۇينە جۇگىرىپ بارىپ وعان قولما - قول ۇيرەتتى.

حاڭ حىنىڭ ەستۇ قۋاتىسى جاقسى بولماعاندىقتان، بۇلتۇز سويلەگەندە اجەسىنىڭ جانىنا بارىپ اسقپاي قايتا - قايتا ايتىپ، قارىانىڭ ار بۇنىدى ەستىپ ئۇتۇسىنىپ، ۇيرەنىپ الۇنىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

”قول نەلەفوننىڭ كوپتەگەن يقۇاتتارىن ول ماعان ۇيرەتتى، ۇيچاتتا كەلتە حات جولداۋ، بەينە ەكران كورۇ، كودتى جايمالاپ اقى تولەۋ، حىسۋان تەكسەرۇ مالمەتىن كورۇ، خابار كورۇ...“ جاڭ حى ئبار - ئبارىن ساناپ بەردى.

”قۇ باستالغاننان كەيىن قارىياعا ۇنەمى سەرىك بولا المهاي، اجەسىنىڭ جالغىز قالۇىنان الالدىماعان ول زەرەدەلى قول نەلەفون ارقىلى قار- يانىڭ تۇرمىسىن باينىتپاقشى بولدى. ول ۇيرەتد- كەن كوپتەگەن يقۇاتتاردى كۇندەلىكىنى تۇرمىستا قارىيا سىتەتىپ ئجۇر“، - دەيدى يىلىار قىزىنىڭ پەيلىن اڭگىمەلەي.

كەكۇنىنىڭ سۇيسپەنشىلىگى ارالاشۇ باردىسىدا بىرتىدەپ قويۇلادى، ئېىراق ئىير قارىيا مەن ئىير بالانىڭ ”جارسىمدى دوستارعا“ اينالۇنىنا ولاردىڭ ورتاق اۋەسى بەيجيڭ نەاترى وراي جاراتتى. جاڭ حى زەينەتكە شىعۇدان لىگەرى بۇرىد- ەي شىنجياڭ بەيجيڭ تەاتر ۇيرمەسىنىڭ ارتىسى بولاتىن. ئىير رەتكى باس قوسۇدا ونىڭ بەيجيڭ تەاتر ويىنى بۇلتۇزدى ەرەكىشە قىزىقتىرادى. ”ول مەنىڭ اجەمنىڭ بەيجيڭ تەاترىن ايتقا- نىن تۇڭغىشى رەت ەستۇم ەدى، بىردەمدە قىزد- ەىپ كەتتىم“، - دەيدى بۇلتۇز. بۇلتۇزدىڭ مۇد- شالىق قىزىققانىن كورگەن جاڭ حى شىن پەيىلد- ەمەن بىرقىتى تۇردە وعان ۇيرەتە باستايدى. ”مىنا

سىياقتى كوپتەگەن ساحانلاردا ويىن قويىپ ئجۇر- دىم، ئىىراق ناراتقا كەلگەننەن كەيىن قايتقىم كەلەيى قالارىن ويالامدىم“، - دەدى ۋان حايتاۋ، - ”وسىنداى تابىعى ەكولوگىيالىق تا- ماشا ورتادا ادام ۋانىدى ئىپتى دە ەركىن، سەزىم- ەمەن شىرقايدى ەكەن“.

قازىر نارات ۋانسامبىلى 20داي ۋان - كۇي شىعاردى، ‹‹داحى››، ‹‹جايلالۇ كوركى››، ‹‹ناراتتا- عى ەمارتاشى قىزدىڭ مونولوكى›› سىياقتىلاردى قامەتىدى، مۇنىڭ شىنىدە ناراتقا قاتىستى ئمول جاسامپازدىق ۋانى جەتەۇ. ”ويىن قويۇ بارىسىندا، ساياحاتشىلاردىڭ اراسىنان بىزبەن بىرگە قوسىلىپ شىرقاپ كەتەتىن نەمەسە بېيگە باستانىدار ۇنەمى كەزىگەدى، انساه- بىلدەگىلەرەمەن بىرگە قىپالدىاسىپ، ۇزاق ۋاقىتقا دەيىن حوشناسقيلارى كەلەيدى“، - دەدى باس ۋانشى عالمى ۋالمىجان، ول بەيجيڭدىك ئىير سايا- حاتشىنىڭ ولاردىڭ كونسەرتمىن تاماشالاعاننان

ئىدىۋىكى ورتالىقتا شىنجياڭ قىزىلتى جۇرئىنلاردىكى اڭگىمە ئاچلىسىنىڭ رۇخىن ۇيرۇدلىبك، داىكئىلانلاردىن دىك جانغا دايزردىكى بۇرۇگۇرئا سوتسىيالىستىك شىنجياڭ تۇرۇغا قۇلىشبايىتى

(باسى 1 - بەتتە)

تاراتىلغان جالپى سومانىڭ %4.02دىن يەلەگەن؛ جاڭا كەزەكتى ەگىستىكتەن ورمىاندى، جايلىمدى قالپىنا كەلتىرۇگە بەرىلگەن جاردەماقى قاراجاتى 447مىللىيون يۇان بولسى، تاراتىلغان جالپى سومانىڭ %2.02دىن يەلەگەن؛ اۋىل - قىستاق بەيىقۇت ئۇي يىنجەنەرياسىنا بەرىلگەن جاردەماقى قاراجاتى (اۋىل - قىستاقنىڭ تۇرىمىن ئۇي قۇرىلد- سىنا بەرىلەتمىن قاتىستى جاردەماقى قاراجاتى) 301مىللىيون يۇان بولسى، تاراتىلغان جالپى سومانىڭ %1.36دىن يەلەگەن .

اۆتونوميالى رايوندىق قازىنا مەڭگەرەمسى- نىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى بىلاي دەپ تانىستىردى؛ يىيل اۆتونوميالى رايوندىق قازىنا مەڭگەرەمسى پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىيبەسىن وراي ەتىپ،

شىنجياڭ بۈكلى مەملەكەت بويىنشا تۇڭغىش ”نەمىر جول جەدەل قاتناسى“ جۇڭگو- ەۋروپا كەزەكشى پويەزىن جونەلتتى

(باسى 1 - بەتتە)

كاسپيورنىداردىڭ ئوز قاجەتىنە نەگىزدەلپ تەمىر جول جەدەل قاتىناسى كاسبىين اشۇدى ۇتىنىشى ەتۇننە بولادى ۋارى تەمىر جول تاراۋلارى بەل- گىلەمە بويىنشا كەدەنگە تەمىر جول جۇك ئىزمىد- مىنىڭ ەلەكتروندى ساندى مالمەتىن الدىن الا جىبەردى. كەدەن تەمىر جول جۇك ئىزمىنىڭ ەلەكتروندى ساندى مالمەتىن تەكسەرۇ، وتكىزۇ، انىقتاپ ەسەپتەن شىعارۇ ارقىلى تەمىر جول تورابىنداى پويەدارعا تيەلگەن يەپورت - ەكسپورت زاتتارىن كەدەن اۋىستىد- رىپ تاسىمالداۋدى باقىلاپ - باسقارادى، بۇعان كاسپيورنىنىڭ قايتالاي مالىدەۋىنىڭ ۋارى كەدەن اۋىستىرئۇ راسمىياتىن ئېتىرئۇنىنىڭ قاجەتى جوق.

شى - ان شياڭيىان قامداۋ تىزبەگىن باسقارۇ شەكنى سەرىكتەستىگى شىنجياڭ بولمىشە سەرىك- تەستىگى كەدەنگە مالىدەۋ ېولمىنىڭ دىرەك- تورى جاڭ جى- ۋي وسى رەفورمانىڭ جەتىس- تىگىن تۇڭغىشى سىنىاپ كوررۇشىگە اينىلدى. ”وسى ۇلكى ارقىلى مەن تەك كەدەنگە مالىدەۋ ئىزمىمىن عانا جازامىن، كەدەن اۋىستىرئۇ ئىزمىد- مىن ەندىگارى جازۇمىنىڭ قاجەتى جوق، ەكسپورت راسمىياتى 6 تۇردەن 5 تۇرگە قىسقارپ، وسى ئىير بۇنىنىڭ وزىندە 2 دە 3 كۇن ۋاقىت ۇنەمدەلەتمىن بولدى“، - دەدى جاڭ جى- ۋي.

ناقى ئىستەر سىتەپ، قىستاق تۇرىغىندارىنىڭ قالالۇنىان شىقنى

(باسى 1 - بەتتە)

خپىلىدىڭ سوقماق دۇكەنى يىيىل 5 - ايدا رەسىي تىجارات باستادى. تىجارات باستاۋدان بۇرىن نىسۇ اۋداندىق ۋادىليا مەكەمەسى ارناۋلى ادام جىبەرىپ خپىلىمەن تالاي رەت اقىلداسىپ، تىجارات نىسانىن تۇراتقاندىردى. ەرلى - زاپىپتى كەكۇنىنىڭ جاستارىنىڭ ەگدەلپ قالغاندىمىن ەسكەرىپ، نىسۇ اۋداندىق ۋادىليا مەكەمەسى ولاردى تاغى داينى سوقماقپەن قامداۋ جوباسىن ورتاعا قويدى، ال خپىل دۇكەندە سوقماق ساتسا عانا بولدى.

سوقماق دۇكەنى تىجارات باساتاعاننان كەيىن، ساۋداسىنىڭ كۇن ساينى كۇستەتنە ئۇتۇس- ۇي خپىلدى ەرەكشە اسەرلەندىردى؛ ”پارتيا مەن ۇكەمەتنىڭ قامقورلىعى مەن قولداۋىندا تۇرمىسىمىز بارغان ساينى جاقساردى. مەن دە ئىير پارتيا مۇ- شەسىمىن، جاسمى ەگدەلپ قالسا دا شامامنىڭ جە- تىسىنىشە قىستاقئاعى قىيىنشىلىعى بار بۇقاراعا از بول- سادا ناقتى، جاقسى ئىس سىتەپ بۇرۇم كەرەك“، - دەيدى. يىيىل 6 - ايدا خپىل بىرقىللىقپەن قىستاقتا- عى قىيىنشىلىعى بار بۇقاراعا وتىن جارىپ جەتكى- زىپ بەردى، تاغى ۋوزىنىڭ ئۇش دوڭگەلەكتى ار- باسىمەن تاسماىل قۇرالى جوق قىستاق تۇرىغىندا.

”مەن بۇقارا ئۇشنى ناقتى ئىس سىتەيمىن“ امالىياتد- نىق قىيمىلنى تىغىللىقتى ورسىتەتىپ، كوپ ئتۇرلى شارالاردى قاتار قولدانىپ، خالىققا تىيىمىدىلك جاساۋ، شارۋالارغا تىيىمىدىلك جاساۋ قازىنالىق قو- سىمىشا قاراجاتىن دەر كەزىندە، دالەھ - ۋەال، جەتكىلىكتى تۇردە بۇقارانىڭ قولىنا تاراتىپ بەردى. اۆتونوميالى رايوندىق قازىنا مەڭگەرەم- سى اۆتونوميالى رايون، ايماق - وبلىسى - قالا، اۋدان - قالا - رايون 3 دارەجە بىرلەسىپ قىيىلداۋ قىزمەت ارناۋلى القاسى مەخازىمىن ورتانىپ، كۇد- ەلىكتى باسقارۇ مەن باقىلاۋ - تەكسەرۋدى ۇز- دىكىسىز كۇشەيتىپ، ئتۇرلى خالىققا تىيىمىدىلك جاساۋ، شارۋالارغا تىيىمىدىلك جاساۋ قازىنالىق قو- سىمىشا قاراجات ساياساتىنىڭ ناقتى تىياناقتاۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

شىنجياڭ بۈكلى مەملەكەت بويىنشا تۇڭغىش ”نەمىر جول جەدەل قاتناسى“ جۇڭگو- ەۋروپا كەزەكشى پويەزىن جونەلتتى

ئۇرۇمچى خالىقارالىق قۇرلىقتىق پورت رايو- نىندا ”تەمىر جولدا كەدەننەن جەدەل وتكىزۇ“ بويىنشا شەكارادان شىعۇ كەزەكشى پويەزى رەسىي جونەلتكەن كەزدە، ئىير خالىقارالىق كە- زەكشى پويەزى دا ”تەمىر جولدا كەدەننەن جەدەل وتكىزۇ“ ۇلگىسى ارقىلى قورعاس شەكارا وتد- كەلىنەن ئوتىپ چۇڭچيڭگە جول الدى. وسى كە- زەكشى پويەزى دا قورعاس كەدەنىندە بارلىق شەكارادان كىرۇ راسمىياتىن ۇقساس ۇلگىدە ئېتىرىپ، توتە چۇڭچيڭگە جونەلتىلەدى، چۇڭچيڭ كەدەنىندە كەدەن اۋىستىرئۇ، انىقتاپ ەسەپتەن شىعارۇ راسمىياتىن ئېتىرئۇ قاجەتسىز .

”ئۇرۇمچى بۈكلى ەل بويىنشا جۇڭگو - ەۋروپا كەزەكشى پويەزى شوعرانلدىرۇ ورتالىعى سىناق تۇيىسىندەگى 5 ۇلكەن قالانىڭ ئىيرى، وسى رەتكى رەفورما ونىڭ زات توپتاۋ ونىمىدىلگى مەن باسەكەلك قۇانتىن ونان ارى جوعارىلاتادى. كەدەن ەل شىنىدەگى زاتتاردى تەمىر جولدا تاسىد- مالداۋ فورماسىمەن قۇرلىقتىق پورت رايونىندا شو- مىرانلدىرۇ - جونەلتۇدى جۇزەگە اسىرۇعا شابىتد- تاندىرىپ، ئىپتى دە كوپ تاۋاردىڭ جۇڭگو - ەۋ- روپا كەزەكشى پويەزى ارقىلى جونەلتىلۇىنە دەم بەرىپ، شىنجياڭنىڭ اشىق ەكونوميكاسىنىڭ ساپا- سىن جوعارىلاتنىپ، ونىمىدىلگىن ارتتىرۋدى ۇز- دىكىسىز لىگەرلەتەدى“، - دەدى ئۇرۇمچى كەدە- نىنىڭ ورنىباسار باستىغى ۋ ئي.

نقى ئىستەر سىتەپ، قىستاق تۇرىغىندارىنىڭ قالالۇنىان شىقنى

رنىڭ تىخايتقىشىن تاسىستى.

ياقىللىق قىستاعىندا خپىل سىياقتى قىستاق تۇرىغىندارى وتە كوپ. ەرەن بازار قوجايىنى ۋقام- بارخان ابىدۇايىت دۇكەنىندەگى تاۋارلاردىڭ باعاسىن اۋدان قالاشىغىنداى ەرەن بازارلارداعمەن بىردەي قويىپ، قىستاق تۇرىغىندارىن ارزان باعادان يىگىلىك. تەندىردى؛ پوچتا جەدەل جەتكىزۇ ئۇنىنىنىڭ جاۋاپ- تىسى اۋانار مامەت قىستاق تۇرىغىندارىنىڭ جەدەل جولدامالارىن تاپسىرىپ الۇ - جونەلتۇىنە كومەك- تەسۇمەن بىرگە، تاغى تاسىمالپەن شۇعىلدىانانن كۇبەۋىنە قىستاق تۇرىغىندارىنىڭ دۇنيەلەرىن الا كەلۇدى ۇنەمى تاپسىرىپ وتىرادى....

”پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىيبەسى ورسىتە- تىلگەننەن بەرى ئىيز“ مەن بۇقارا ئۇشنى ناقتى ئىس سىتەيمىن‘ امالىياتتىق قىيىلىنىڭ نىساناسىن، تالابىن توڭرەكتەيى وتىرىپ، بۇقارانىڭ شۇعىل، قىيىن، ۋايىمداعان، ئزارۇ ماشەلەلەرىن دەر كەزىد- دە شەشىپ بەردىك. قىيىل بارىسىندا يارتىيالى كادىرلار شىن قىقلاسىمەن نەگىزگى ساتىنداى بۇقا- رانىڭ قىيىن سىتەرىن، ۋايىمداعان سىتەرىن شەشۇد- نە كۈمەكتەسىپ، بۇقارانىڭ تولىق مويىنداۋىنا يە بولدى“، - دەدى ونىسۇ اۋداندىق پارتكوم ۇگىت ېولمىنىڭ ورنىباسار باستىغى جىڭ ۇنىنىڭ.